Brno-Židenice, Brno

Část obce: Brno
Okres: Brno-město
GPS souřadnice: 49.196302N, 16.647520E
Počet obyvatel: 18 736
Adresa URL: www.zidenice.cz

Kraj: Jihomoravský
Správní obvod: Brno
První pís. zmínka: 1237 (787 let)
PSČ: 615 00

Historie obce Brno-Židenice

První písemné zprávy o Židenicích jsou z počátku 13. století. První zmínka o Zábrdovicích je z roku 1237. Až do roku 1784 byly Židenice se Zábrdovicemi majetkem zábrdovického kláštera. Roku 1786 pak vzniká na pozemcích zrušeného dvora Julie náležejícího do roku 1784 zábrdovickému klášteru, v prostoru dnešní Vančurovy ulice osada Juliánov, která se roku 1787 stala samostatnou obcí; nadále však tvořila součást katastrálního území Židenice. 6. července 1850 byly Zábrdovice připojeny k Brnu, zatímco Židenice a Juliánov byly téhož roku spojeny v jednotnou obec Židenice, přičemž měl Juliánov svého radního. Kvůli problémům se správou dochází roku 1867 na nátlak juliánovského kronikáře Filipa Langa k osamostatnění Juliánova, jehož území však i nadále tvořilo součást katastrálního území Židenice. Začátkem 20. století vznikly na jihu území moderní městské části Brno-Židenice nejsevernější domy tehdy samostatné obce Černovice, zasahující až po jižní stranu židenické ulice Táborská (ulice Životského, Jeronýmova, Porhajmova). 16. dubna 1919 byla k Brnu připojena většina území moderní městské části, zahrnující tehdejší obce Juliánov, Židenice a okrajová území Černovic a Maloměřic, přičemž od roku 1920 až do vzniku Protektorátu Čechy a Morava měly v rámci Brna tyto 4 bývalé obce vlastní místní výbory s omezenými pravomocemi. V období První republiky došlo k naprostému srůstu židenické a juliánovské zástavby. V letech 1922-1930 byla v Juliánově a Židenicích provedena elektrofikace, v roce 1925 se začala do domů zavádět zdravotně nezávadná voda. 22. ledna 1933 došlo v areálu zdejších židenických Svatoplukových kasáren k ojedinělému a neúspěšnému pokusu o fašistický puč, když je v 0:30 přepadli přívrženci Národní obce fašistické (tzv. Židenický puč). Celá akce byla velice rychle potlačena a její účastníci zatčeni. Mezi zdejší rodáky a významné osobnosti jsou například - spisovatel Bohumil Hrabal, pilot RAF Otomar Kučera, mistr světa ve sportovní gymnastice 1938 Jan Gajdoš, herečka a manželka bývalého prezidenta Dagmar Havlová.